

Pestprotocol versie 2024

Pestprotocol basisschool de Piramide

Inhoudsopgave

- **1 Inleiding**
- **2 vreedzame school**
- **3 Is het plagen of is het pesten?**
- **4 Het signaleren van pesten**
- **5 Het voorkomen van pesten**
- **6 Het aanpakken van pesten**
- **7 Het bestrijden van pesten: maatregelen**

1. Inleiding

Met dit pestprotocol wil de school zorgen voor een duidelijke aanpak van pesten op basisschool de Piramide. De school wil pesten als probleem onder ogen zien en aanpakken. Dit pestprotocol is er om leerlingen, leerkrachten, ouders en andere betrokkenen duidelijkheid aan te geven over hoe wij als school met pesten om gaan. Alle betrokkenen bij de basisschool hebben de verantwoordelijkheid om tenminste:

- De pestproblematiek niet naast je neer te leggen;
- Het slachtoffer duidelijk te maken dat zijn probleem gezien en erkend wordt;
- De pester duidelijk te maken dat zijn gedrag onacceptabel is;
- Van de situatie melding te maken aan alle partijen, die misschien meer kunnen doen dan de leerkracht zelf.

Waar het in het voorkomen van pesten uiteindelijk om gaat, is het bewust worden van eigen houding van de pester en het slachtoffer ten aanzien van pestgedrag.

In de groepen doet basisschool de piramide er alles aan om de kinderen te leren op een positieve manier met elkaar om te gaan. Er wordt op school gewerkt met de methode van “De Vreedzame School”

2. De Vreedzame School

De Vreedzame School gaat niet zozeer over het naleven van regels en wetten, maar het gaat vooral over de wijze waarop wij met elkaar omgaan.

- Houden we rekening met elkaar in plaats van alleen met onszelf?
- Hoe zorgen we voor een goed evenwicht tussen individuele vrijheid enerzijds en verantwoordelijkheid en sociale betrokkenheid anderzijds?
- Hoe gaan we om met verschil van mening?
- Hoe komen we tot een gezamenlijk besluit?
- Hoe lossen we conflicten op?
- Voelen we ons verantwoordelijk voor de gemeenschap?
- In hoeverre zijn we bereid om ons in het leven in elkaar, in de cultuur of de levensstijl van anderen te verdiepen.
- Hoe gaan we om met situaties waarin sprake is van onrechtvaardigheid?
- Stellen we ons actief op als andere kinderen gepest worden?

Doelen:

Op schoolniveau streeft het programma naar een positief sociaal en moreel klimaat, waarin: leerkrachten prettig werken, handelingsverlegenheid bij leerkrachten voorkomen wordt, kinderen zich veilig voelen, kinderen zich gehoord en gezien voelen, iedereen bereid is zich te verplaatsen in de ander, iedereen op een positieve en constructieve wijze met elkaar omgaat, de eigen kracht van kinderen benut wordt.

De Vreedzame School streeft ernaar om kinderen te leren:

- Op een positieve en zorgzame manier met elkaar om te gaan.
- Op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen.
- Constructief conflicten op te lossen.
- Verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap.
- Open te staan voor verschillen tussen mensen.

Het programma wil niet alleen kinderen bovenstaande sociale competenties leren, maar vooral ook een positief sociaal klimaat in de school creëren, waar een opvoedende en gedrag regulerende werking van uitgaat.

De vier basis(school)regels die wij op basisschool de Piramide hanteren zijn:

- Respect: Ik accepteer anderen zoals ze zijn en ik behandel hen met respect.
- Veiligheid: Ik ben voorzichtig met anderen en met zijn/haar spullen.
Ik verleen hulp aan een ander als hij/zij dat echt nodig heeft.
- Conflict: Ik probeer conflicten altijd vreedzaam op te lossen.
- Aanspreekbaarheid:
 - Ik ben verantwoordelijk voor mijn gedrag.
 - Ik accepteer dat anderen mij op mijn gedrag aanspreken.

3. Is het plagen of is het pesten?

Als je geplaagd wordt, kun je altijd terugplagen. Daar ontstaan geen problemen van. Plagen is niet gemeen, plagen is voor alle partijen grappig. Om plagen kun je lachen, niet iedere keer is dezelfde aan de beurt. Plagen is ook meestal 1 tegen 1 en is makkelijk te stoppen.

Het is niet zo dat je met plagen niet op hoeft te letten. Als dezelfde persoon lang of veel geplaagd wordt, dan kan het zijn dat de ontvanger het niet meer leuk vindt. En dan is het pesten geworden.

Soms wordt de vraag gesteld is het nu plagen of pesten, daar is maar 1 antwoord op. De ontvanger bepaalt of het plagen of pesten is. De zender kan het nog net zo leuk bedoeld of gezegd hebben, de ontvanger bepaalt. Bij pesten is de sfeer juist niet positief en er is altijd sprake van meer tegen 1. Er is sprake van een machtsverschil, het slachtoffer is niet in staat zich tegen de sterkere partij (pestkop met meelopers) te verweren. Pesten is altijd gemeen bedoeld en het kan meestal niet zonder hulp worden gestopt.

Het verschil tussen plagen en pesten

Plagen:

- Bij plagen is iedereen gelijk.
- Plagen gebeurt af en toe.
- Plagen gebeurt heen en weer.
- Bij plagen heeft iedereen lol.
- Bij plagen kun je stop zeggen als het
- Niet meer leuk is en dan wordt er geluisterd.

Pesten:

- Pesten gebeurt vaak en lang.
- Één of meer kinderen spelen de baas en/of hebben de leiding.
- Pesten gaat één kant op en is vaak op dezelfde persoon gericht.
- Het is bedoeld om de ander te kwetsen.
- Bij pesten wordt er niet geluisterd als je aangeeft dat het niet leuk is.
- Pesten kun je niet alleen oplossen.

Pesten kan op verschillende manieren gebeuren, met woorden, lichamelijk en ook digitaal.

Welke rollen zijn er als er gepest wordt?

Op het moment dat er gepest wordt zijn er verschillende manieren waarop kinderen daarmee te maken hebben. Ze kunnen de volgende dingen zijn:

1. De pester(s)
2. De gepeste(n)
3. De meeloper(s)
4. De toekijker(s)
5. De beschermer(s)

De rol van de pester(s) en het slachtoffer zijn het duidelijkste, dit zijn de kinderen die er het meeste mee te maken hebben. Het slachtoffer is degene die gepest wordt, de pester(s) zijn de kinderen die pesten.

De meelopers zijn kinderen die niet uit zichzelf zullen beginnen met pesten, maar op het moment dat het gebeurt meedoen. Dit doen zij dan om bij het groepje van pesters te willen horen of omdat ze bang zijn om zelf gepest te worden.

De toekijker(s) zijn de kinderen die het pesten wel zien, maar niks durven te doen. Ook al pesten deze kinderen zelf niet, ze helpen ook niet met het oplossen van het probleem.

Kinderen die de rol van beschermer(s) op zich (kunnen) nemen helpen degene die gepest wordt. Dit kunnen zij doen door de pesters aan te spreken, het voor de gepeste op te nemen of hulp in te schakelen als de gepeste leerling zelf niet lukt.

4. Het signaleren van pesten

Melden van pestgedrag

Het op tijd herkennen van pesten is belangrijk. De leerkracht ziet jammer genoeg niet altijd alles wat er gebeurt in de klas. Het is daarom belangrijk dat leerlingen of ouders pestgedrag melden aan de leerkracht.

Leerlingen kunnen de neiging hebben over pesten in de klas te zwijgen: iedereen weet dat er gepest wordt, maar niemand durft het aan de leerkracht te vertellen, uit angst om voor 'verklikker of snitch' aangezien te worden. Ouders zien of weten vaak dat er in de klas wordt gepest, maar vragen zich af of/-en hoe zij dit ter sprake moeten brengen bij de leerkracht.

Het is daarom nodig met leerlingen af te spreken dat het praten met de leerkracht over pesten geen klikken is.

Pesten is een veel te belangrijk onderwerp om over te zwijgen en de leerkracht moet dit altijd weten.

Dit geldt voor zowel leerlingen als ouders. Leerlingen moeten weten dat zij bij de leerkracht terecht kunnen als zij gepest worden en dat deze hen serieus zal nemen. Ook moet het ouders duidelijk zijn dat de leerkracht pesten in de klas niet tolereert en op dit gebied samen wil werken met ouders.

Leerlingen en ouders kunnen ook contact opnemen met de vertrouwenspersoon, als ze het lastig vinden om het pestgedrag te melden bij de leerkracht.

Opletten op pestgedrag

Leerkrachten moeten in de klas goed opletten op pestgedrag. Dit vraagt een alerte en open houding van de leerkracht naar alle leerlingen.

4. Het voorkomen van pesten

Hoe voorkom je dat er gepest wordt op school?

We willen op onze school zorgen voor een vriendelijke, veilige en ondersteunende sfeer voor iedereen. Dit betekent dat we het volgende samendoen:

Goede regels en afspraken

Er wordt minder gepest als duidelijk is voor iedereen wat wel en niet kan en mag.

Hiervoor hebben we goede regels en afspraken nodig. Regels worden gemaakt door de school of door de leerkracht. Afspraken maken we met elkaar in de klas. Iedere leerling kan zijn of haar mening geven bij het maken van deze afspraken. Uiteindelijk willen we regels en afspraken die ons helpen om goed te kunnen omgaan met onszelf, met elkaar en met onze omgeving.

Aandacht voor pesten

Gedurende het hele jaar blijft de leerkracht goed opletten of de sfeer goed en veilig blijft. De leerkracht bespreekt gedrag van leerlingen en herinnert iedereen aan de afspraken. Leerlingen spreken elkaar aan op gedrag en kunnen zelf meningsverschillen oplossen. Ook hebben wij op school mediators. Mediators zijn leerlingen waar iedereen heen mag gaan op het moment dat een leerling wat wil bespreken en oplossen. Zo kunnen leerlingen elkaar helpen bij conflicten.

Mediawijsheid

Ook mediawijsheid en het omgaan met elkaar op sociale media krijgt aandacht. Alle leerlingen in de bovenbouw doen bijvoorbeeld mee aan Mediamasters.

De leerlingenraad kan hierbij goed helpen, bijvoorbeeld door te bespreken hoe de sfeer is in de verschillende klassen en door ideeën aan te dragen om de sfeer te verbeteren.

Elkaar helpen

Daarnaast staan we voor elkaar klaar. We helpen elkaar om ervoor te zorgen dat iedereen zich fijn voelt en dat iedereen zich aan de regels en afspraken kan houden. Dit betekent het volgende:

- We helpen leerlingen die geplaagd of gepest worden.
- We helpen leerlingen die moeite hebben om zich aan onze afspraken te houden.
- We helpen leerlingen die zich niet zo prettig voelen op school.
- We helpen leerlingen die moeite hebben met het uiten van hun emoties, leerlingen die bijvoorbeeld vaak boos worden of juist heel verlegen zijn.

We kunnen op verschillende manieren helpen.

In de klas kan de leerkracht extra lessen geven, de intern begeleider of directeur kan daarbij meehelpen in de klas.

4. Het aanpakken van pesten

Stap 1

Als er toch gepest wordt, dan willen we dat dit zo snel mogelijk stopt en goed wordt opgelost. Bij ons op school lossen we dit op met elkaar.

De leerkracht bespreekt pestgevallen altijd met ouders en met iemand van IB of directie. Gezamenlijk wordt op korte termijn bekeken wat er nodig is om het pestgedrag te stoppen. Soms kan een goed gesprek tussen de twee partijen (samen met ouders) al veel veranderen. In andere gevallen zijn andere maatregelen nodig, we bekijken dit per situatie.

Stap 2

Duidelijk wordt gemaakt welk gedrag niet wordt geaccepteerd. De pester komt voorlopig “onder curatele”; zijn bewegingsvrijheid ten opzichte van het slachtoffer wordt ingeperkt. Deze maatregel is van kracht tot zekerheid over de feitelijke gebeurtenissen is verkregen. Wanneer meer duidelijkheid over de feitelijke gang van zaken bestaat kan als reactie op pestgedrag een sanctie volgen.

De dader doorloopt tevens een - op zijn persoonlijke ontwikkeling gericht – traject in overleg met de ouders, de leerkracht en de lb’er.

Stap 3

Het slachtoffer kan rekenen op hulp van de leerkracht, gericht op weerbaarheid en zelfvertrouwen. Nagegaan zal worden wat dient te gebeuren om zo snel mogelijk een veilige omgeving te realiseren. In een volgend stadium zal worden bekeken of met het slachtoffer het doorlopen van een meer op eigen persoonsontwikkeling gericht traject gewenst is.

Stap 4

De meelopers worden gehoord wanneer nader onderzoek gewenst is. Ook zij worden in voorkomende gevallen op een confronterende wijze aangesproken. In tweede instantie kan worden besloten tot sanctionering en/of vervolgtraject.

Stap 5

Gedurende de looptijd van het pestprotocol, worden de genomen stappen regelmatig met ouders, medewerkers en kinderen geëvalueerd. Het is afhankelijk van de ernst van het probleem en de periode die nodig is om tot een oplossing te komen hoe frequent de verschillende partijen samen komen. Afspraken worden vastgelegd in het plan van aanpak, welke in het leerlingvolgsysteem Parnassys wordt opgeslagen.

7. Het bestrijden van pesten: maatregelen

Confronterende maatregelen

Deze maatregelen houden in dat de klas openlijk en direct wordt aangesproken op de pesterijen. b.v. door van het pesten een lesthema te maken, hulp bieden aan de slachtoffers of door te verwijzen, gesprekken aan te gaan met de pesters en hun ouders, de gepeste en zijn/haar ouders, de rest van de groep en eventueel hun ouders.

Niet-confronterende maatregelen

Deze maatregelen houden in dat het pestprobleem in de klas via een indirecte manier bespreekbaar wordt gemaakt door het onderwerp pesten aan te bieden via onderwerpen als machtsmisbruik of oorlog en vrede.

De lessen Vreedzame school en lessen over pesten.

De Vreedzame School Daarnaast moet hulp geboden worden aan het slachtoffer en de pester. Niet confronterende maatregelen worden toegepast b.v. bij het vermoeden van pestgedrag of om in het algemeen het pesten bespreekbaar te maken.

Stellingname

De directie van basisschool de Piramide maakt naar medewerkers, leerlingen en ouders toe duidelijk dat pesten niet toelaatbaar is. Slachtoffers weten dat de basisschool aan hun kant staat; pesters en leerlingen die pester kunnen worden weten dat er op ze gelet wordt.

De rol van de schoolleiding:

Binnen elke onderwijsinstelling is sprake van pestgedrag. De leiding en medewerkers binnen de basisschool zijn zich ervan doordrongen van de ernst van de problematiek. Binnen de basisschool realiseren wij ons dat het onze taak is om iets te doen aan pestproblematiek. De aanpak staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van schoolbeleid als onderdeel van een goed pedagogisch klimaat.

Maatregelen

De directie van de basisschool zorgt dat er een plan van aanpak is om pestgedrag aan te pakken en draagt er zorg voor dat iedereen op de hoogte is van het plan van aanpak. De directie neemt concrete maatregelen die niet na een tijdje ophouden, maar blijven voortduren. Maatregelen die zijn gericht op het regelen en ondersteunen van het bestrijden van pesten (bestrijdingsmaatregelen) en maatregelen die vangnetten voor slachtoffers in het leven roepen (vangnetmaatregelen.)

Bestrijding van pesten ondersteunen

Er zijn heldere afspraken binnen de basisschool om pestsituaties te voorkomen. (Het op tijd ontvangen van de kinderen, controle op de gangen, pleinwacht, inrichting schoolplein, pauzetijden etc.)

Vangnetten:

Hoewel wij binnen de basisschool een krachtige poging om het pesten tegen te gaan, kan pesten toch de kop opsteken. Een slachtoffer kan zich altijd melden bij de leerkracht of de vertrouwenspersoon van basisschool de piramide voor hulp.

Op basisschool de piramide vervult de intern begeleider de rol van vertrouwenspersoon voor de kinderen. Ouders en personeel kunnen zich wenden tot de vertrouwenspersoon van OPSPOOR.

De grondwet van basisschool de Piramide:

1. We houden ons aan de afspraken die we met elkaar gemaakt hebben.
5. We zijn op tijd.
6. We begroeten elkaar bij binnenkomst en vertrek.
7. We lopen rustig en stil op de gang.
8. We praten op een rustige toon.
9. We zijn aardig voor elkaar.
10. We helpen elkaar.
11. We gaan netjes met de spullen om.
12. We houden de school netjes en schoon.

